

Előfizetési árak:

están vagy házhoz küldve:

Egész évre. 20.— kor.

Félévre . 10.— kor.

Negyedévre 5.— kor.

Egy hónapra 1.70 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLONYE

Hirdetések díja:

Egy cm. területenként 8 fillér.
Nyilttér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Felolós szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

A halálbüntetésről.

Debreczen, november 24.

II.

Lehet-é képzelni valami rettenetesebbet, — mondják a humanismus barátai, — mint a halálbüntetésben rejülő azt a tényt, hogy ember rendelkezik az ő embertársának élete fölött, hogy mint a barmot taglóval leütik, emberben nem nézi-e az ember Istennek képét és hasonlatosságát? Mi a különbség, — ha ez lehetséges, — mi akkor a különbség a vad és a civilizált ember, avagy akár a vadállat és az ember között?

Elvenni embernek embertől azt az isteni nagy ajándékot, mely alapja minden jónak, minden tehetségnek; elvenni azt az életet, melyet soha többé visszaadni nem lehet; bíróságot gyakorolni egyszerre test és lélek fölött; beleavatkozni tehát Istonnek legnagyobb, legsajátosabb jogába: lehet-é ez hivatása az embernek, szabad-é embernek ilyen földöntuli jogot gyakorolni?!

Es az a borzasztó megszegyenítés, mely a kivégzettnek sokszor

ártatlan családja nevéhez tapad; az a semmiféle jótett, erény, tiszta jellem, nemes élet által le nem mosható Kain-bélyeg, melyet a társadalom gyöngédtelen keze a kivégzett hozzátartozóinak homlokára üt: méltó-é ez a humanitás eszméit hirdető, új és új századok embereihez? Szabad-é ártatlan valakit ok nélkül büntetni, megölni benne a szemérmét, az önérzetet, a kedélyéletnek ezt az üde szép virágait?!

Igy okoskodnak azok, a kik a halálbüntetés eltörlése mellett buzognak, s bizonyára nincsen ember, a ki készséggel alá ne írná mindezeket a szép okoskodásokat, mint a melyek már egy megtisztult, nemes és emberhez egyedül illő Isten-ember- és világnézet talaján nőttek föl.

Ámde, — hangzik a másik tábor embereinek beszéde, — a megsértett erkölcsi és jogrend végre is elégtételt követel, a bünt büntetni kell, és ha valaki bűnével elment a legszélső határig, kioltván egy ember életét, kell lenni ennek megfelelő, szintén a legszélsőbb határig elmenő büntetésnek is — és ez a

halálbüntetés. Senkire egy törvényes alapokon nyugvó jogállamban nem mondanak ki halálbüntetést, a ki büne elkövetésekor jól ne tudta volna, hogy őt — fölfedeztetése esetén — azért a bűnért halállal is sújthatják. Ha az egyes ember, megtámadtatása esetén, eladdig védelmezheti magát, hogy támadóját szükségből, végszükségből akár meg is ölheti: hát az államnak ne volna ehhez olyanokkal szemben joga, kik az ő léte alapját és fentartó oszlopait, haladása legszentebb biztosítékait; az erkölcsi és jogrendet sértik meg halálosan? A davadakat pusztítani kell, s vajjon nem feladata-é az államnak végleg ki- pusztítani a fenyegetett emberiség köréből azokat a vadállatoknál is vadabb emberi szörnyeket, kik oly méltatlanul, csak külsőleg hordozzák magokon Istennek a képét?.

Ime, így okoskodnak azok meg, a kik a halálbüntetés fentartása mellett szoktak szót emelni, és valljuk be őszintén, hogy okoskodásuknak minden tétele, minden pontja szilárd alapon áll, ellenmondhatatlanul igaz.

TÁRCZA

Miricz és Zsoli.

Irta: Csőregh Gyula.

Miricz tarkaszőrű czieza volt. Kedvence volt az apámnak és anyámnak s nagyobb ur volt a háznál, mint akárki. Szabad járás- kelése volt a házban mindenütt, sőt több joga és szabadsága, mint nekünk gyerekeknek. Így például, ha én vagy valamelyik öcsém a ruhaszekrény tetejére másztunk fel játszani, bizonyos, hogy kikaptunk érte. Miricznek ellenben még akkor sem szóltak, ha az édes anyám kalapdobozának a tetejére ült duruzsolni. Ha pedig vagy én találtam megkarmolásni az öcsémnek képét, vagy ő az enyémet: no hiszen volt akkor hadd el hadd! Míg ha játszás közben Miricz karmolt össze valamelyikünket, az anyám csak azt mondta rá:

— Ugy kell; jól tette.

Miricz teljes tudatában is volt ennek a nagy uraságának. Nincs az a gróf, a ki nagyobb élvezettel tudott volna ásitozni és semmit sem csinálni és nincs az a háziur, a ki edesebb megnyugvással tudott volna a jó ebéd után szunyókálni, mint Miricz. Evett, ivott, hevert és nyújtzkodott egész álló nap

és ha néhanapján ráadta a fejét az egerészésre, azt sem munkából, hanem uripasszióból, sportból cselekedte, mint a nagy urak a vadászt. Dolgozzék a paraszt; ő uri macska. Ur volt még a hetvenhetedik öregapja is, nem úgy, mint annak a nyüves, girhesnek, aki ott lakik az öreg Mihály béresnél és fuj! egerekből él.

Husvétkor lebetegedett a tisztartó bácsiék Ami kutyája és őt bolondos kis kölyköt hozott a világra. Az uradalom tisztjei hamar szétkapkodták az előkelő familiából való jószágokat s így kaptunk mi is egyet belőlük, a kit az őrök Zsolinak keresztelt. A fura kis jószág olyan volt, mint a gömböc. A szőre fekete és bodros; a két szeme mint a bogár, a nyelve pedig piros, mint a csövespaprika. Mikor elkezdett totyogni a szobában, majd meghaltunk nevetünkben. Olyan kedvesen tipegett-topogott ide-oda, mint valami kis öreg. Menten föltre is tettük a trombitát, dobot, falovat és a többi játékot és roppant örültünk rajta, hogy most már nemcsak Miriczünk, hanem Zsolink is van, a kikkel hempereghetünk a szőnyegen.

Hanem csudálatos! Miricz a helyett hogy örömmel fogadta volna az új játszópajtást, hirtelen összegörnyeztette a derekát, a szőrét felborzolta, a farkát, mint valami

harczi lobogót magasra emelte és mikor a kis Zsoli hozzá döcögött, hogy üdvözlje, mérgeesen az orrához kapott és elkezdett rá fujni, köpködni. A kis bolondos jószág meglepetve állt meg a különös vendéglátásra, de mert valószínűleg azt hitte, hogy a háznál ilyen a szokás, neki bátorodott és ismét közeledett a Miriczhez. De mikor a Miricz az atyafiságot esők helyett megint hozzá kapott és megkarmolta, gyorsan visszahátrált egy lépést és hogy megmutassa, hogy nem fél, elkezdett rá csaholni, hogy a Miricz ijedtében azt se tudta, mit csináljon. Egy ugrással fentermett az ablak párkányán és onnan nézte meredt szemmel, felborzolt szőrrel az új lakót, a ki egészen oda ment a falig és úgy ugatott rá, mintha mondaná:

— Ugy-e, megfutottál, gyáva mihaszna? Gyere le no, ha van kurázsid!

Mi pedig nagyokat neveltünk ezen az ismerkedésen és szinte jólesett, hogy olyan derék, bátor kis pajtást kaptunk a Zsoliban, a ki a goromba és kényes cziezának így megadta a magát. S ettől a pillanattól vége lett a barátkozásnak. Gyáva viselkedése szinte ellenszenvet keltett bennünk iránta. Ugy tünt fel előttünk eddigi magaviselete, mint valami zsarnoké, a ki abban a tudatban, hogy minden szabad, még játék

Kényelemmel és teljesen ujonnan berendezett szobáival, továbbá bármily nagyobb társas avagy családi összejövetelekre alkalmas éttermeivel, megészerte előnyösen ismert kitűnő konyhája és természetes boraival elfogad és a legfigyelmesebb kiszolgálás mellett teljesíti megbízásokat lakadalmi és egyéb ünnepekre.

Söracsarnok. Frissen készült izletes étekek nagy választék mellett a legbármely szakában éjjel 12 óráig.

Villásreggelik a legváltozatosabb étlap szerint. Dreher-féle Korona-sör.

NÉMETH ANDRÁS, vendéglős.

Szálloda és vendéglő „Debreczen városához“

A nagyérdemű közönség jóindulatát továbbra is kéri

tisztelettel

Én épen nem esodálkozom azon, ha a különböző államok és ezeknek törvényhozó testületei egyáltalában képtelenek ebben a nagy és nehéz kérdésben egyértelmű megállapodásra jutni, és ha a tudományok emberei is különbözően egymástól, vagy az egyik, vagy a másik nézet, a halálbüntetés eltörlése vagy meghagyása mellett emelnek szót.

A ki ismeri a fogházak, a börtönök, a fegyházak lakóinak életét; a ki tudja tehát azt, hogy annak a letartóztatási intézetnek a levegője mennyire megszüri, mássá változtatja át az illetők vérének; hogy az a fegyvenz, kit életfogytiglan való fogságra ítéltek, üldözött, elfogott és soha ki nem szabadulandó vadnak tekintvén magát, mikor átkot kiált az emberiségre, belőle, a féltelmet nem ismert, a büszke, az erős emberből gyáva, meghunyászkodó, siránkozó, nyávogó báb lesz: a ki mindezeket tudja, az nem megyen a mindenáron való humanizmust prédikáló táborába, mert nagyon biztosan meri jövendőlni, hogy a szatmári gyilkosság tulajdonképeni tettése, az életfogytig való fegyházra ítélt Zsoldics is el fogja még azt az ő magánzárkájának rémes csöndjében mondani: báresak inkább engemet is felakasztottak volna!

De hát azért, hogy ezeket elmondta, ezeknek a soroknak az írója sem barátja a halálbüntetésnek, csak mint ultima ratiót hagyja azt fenn a legvégső, a legeslegvégső esetekre. Határozott ellensége a

nagy nyilvánosság előtt, parádés lármával végrehajtott kivégzéseknek, mert azt hiszi, hogy a megrettentési ezélt sokkal inkább el lehet érni a törvényszék udvarán, kevés számú ember jelenlétében végrehajtott kivégzéssel, mintha ugyanaz másutt, szabad téren vagy mezőn, ezerek jelenlétében történék meg.

Én úgy képzelem, hogy tegnapelőtt reggeli 7 órákor nem volt Szatmár városában és környékén ember, ki szíve mélyéig ne remegett volna arra a gondolatra: most, ebben a perczen kísérik Papp Bélát a síralomházból a bitófa alá; most olvassák föl előtte még egyszer a halálítéletet; most, most... nem folytatom tovább. Itt és így elérte a törvény, az igazságszolgáltatás az elrettentési ezélt.

És ha a nagy közvélemény megnyugvással, helyeslőleg vette tudomásul Papp Bélának halálraítélését s hogy ő királyi kegyelmet nem kapott: mégis csak állani kell annak a tételnek, hogy a halálbüntetés, mint ultima ratio, jogszerű ott, hol a megsértett emberiségnek másként nem lehet igazságot szolgáltatni.

—s.

A horvát ellenzék, mely alig, hogy megnyílt az országgyűlés, ismét nagy botrányt rendezett, minden áron nagy politikát szeretne üzni, a helyett, hogy azokkal a tárgyakkal, foglalkoznék, melyek a horvát országgyűlés autonóm hatáskörébe tartoznak. Így tetszett neki kívánni, hogy a trónörökös nyilatkozatát, mely fölött a magyar országgyűlés hetekig tárgyal, most terjeszszék el-

birálás végett a horvát országgyűlés elé is, a mi kell, hogy abszurdumnak tűnjék fel mindenki előtt, a ki közjogi dolgokban járta. De Széll Kálmán miniszterelnök válasza után, melyet a képviselőház szerdai ülésében erre vonatkozólag hozzá intézett interpellációra adott és a válasz folyamán tett brilláns fejtegetések után a laikusnak is be kell látnia, mennyira hiájával van a horvát ellenzék legújabb akcióje nemesak minden okosságának is és mily kilátástalannak kell lennie minden efféle törekvésnek, szemben a kormánynak az alkotmányhoz való tántorítatlan ragaszkodásával.

A figyelmetlen Magyarország.

Debreczen, nov. 24.

A figyelmetlenség vádjával tisztelt meg bennünket az imént az osztrák haladópart egy választási programmban, melynek pontos keresztülvitele okvetlen kell, hogy Ausztria fényteljes fölemelkedését eszközölje.

Ha a fejlődést az egészségtől a kórságig haladásnak lehetne nevezni, akkor joga lenne ennek a pártnak, mely a német osztrákságot erőteljes duzzadó politikai jólétől politikai aszkórságra juttatta, haladó-pártnak nevezni magát, de az elnevezések perverz alkalmazása még nem általános és így e párt üzenetét a megérdemelt hittel fogadjuk, mert a haladáshoz úgy viszonylik, mint egy gyöngye jellemű asszony, aki minden frívól csábításra elbukik; a németiség miszsióját Ausztriában esztelen gazdálkodása által alaposan kompromittálta a párt.

Egy évtizeden reá volt bizva a vezetés; de a helyett, hogy szeliden vezető szabadság által a néptörzseket egymáshoz közelebb hozta s így őket az egységes állam gondolatával megbarátkoztatta volna, a szabadságnak legfeljebb hosszú beszédekkel, de soha sem teljes tettekkel áldozott és így

közben is kénye kedve szerint osztogatja a karmolásokat, mihelyt valami nincs az inyere. Hanem csak merje ezentul is azt tenni! Itt lesz a kis Zsoli, a ki majd megtanítja emberségre!

Természetes, hogy Miricznek sehogyssem tetszett ez a fordulat. Megvolt ugyan a régi szabadsága még most is: ott nyújtózkodhatott, ahol akart, de szörnyen bántotta a lelkét, hogy az asztalról lekerülő jó falatokat, nyalánságokat mással kell megosztani. És mert lassankint kitapasztalta, hogy Zsolival szemben legkitűnőbb fegyvere van a négy lábában, ahol tehetne, úgy állt rajta bosszút, hogy el-elesített egy egy pompás falatot az orra elől és amint a Zsoli utána kapott, hogy szemtelenséget megtorolja, egy kettő, mint a villám felugrott valami magas helyre, ahová Zsoli nem követhette és ott ette meg a kővér falatot, hogy azzal is bosszantsa.

Ez az ellenséges viszony pedig napról-napra élesebbé vált. Az irigy czicza egyre impertinensebbül viselte magát és napról-napra több borsot tört a Zsoli orra alá. — Persze, hogy Zsoli sem maradt adósa és ha sikerült valahol megszorítani a Miriczet, ugyanesak kiadta neki a perzióját. Hanem azért, míg kölyök volt, mégis többnyire ő húzta a rövideobet, mert a czicza rendszeren támadt és mire visszaadhatta volna a kölesönt, a Miricz akkora már biztos helyről nyújtogatta rá a nyelvét.

Egy-két év alatt a Zsoli derék, szép állattá fejlődött. Megnőtt, megerősödött és megokosodott. A fufangos czicza csak egyre folytatta vele csinjeit, amire azonban a Zsoli látszólag most már nem igen hederített. — Belátta, hogy a gyorsan menekülő czicza vakmerőségét csak higgadt megfontolással torolhatja vissza, elnyelte hát magában a

bosszuságot s az apróbb incselkedésekre legfeljebb azt gondolhatta magában:

— Kerülj csak egyszer a körmöm közé! Tudom, nem viszed el szárazon!

Hanem azt megtette, hogy ha a Miricz valami fára futott fel előle, képes volt ott ülni és vigyázni rá órákon át, hogy le ne jöhessen. Sokszor úgy kiéheztette a Miriczet, hogy ráfanyalodott ott a fa tetején egy egy bogarra is és irigy tekintettel pislogott át a bérsház előtt sütkérező Mihály bácsi cziczájára, aki olyan megelégedett nyugalommal nyaldosta a szája szélét az egérpecsenyézés után, hogy Miricznek majd elcsordult a nyála. Ilyenkor nagyokat nyávogva kiabált át a szomszédhoz, valószínűleg, hogy segítse ki legalább egy falatkával, de az öreg czicza fejét sem mozdította rá. Csak egyet-kettőt nyávogott, bizonyosan azt felelvén vissza, hogy:

— Ugy kell neked, ebadta! Mikor nyakig voltál a tejfelben, rám se néztél, megvetettél. Jó volna bezzeg most az egérpecsenye is! Hanem orrod tőle fokhagymás! Fogjál magadnak ott, ahol vagy.

Mind ennek aztán az lett a következése, hogy a Miricz lassanként kikopott a szobából. Nyilván átlátta, hogy a Zsolival, akit hűsége és tisztességtudása miatt mindenki megszeretett, nem versenyezhet többé. A cselédszoba lett az állandó tanyája, ahol bizony nem nyújtózkodhatott úgy a meleg ágyban, mint minálunk és ahol goromba cselédkezek meg is nyújtófázták olykor-olykor, ha láb alatt volt vagy megfélemedezett a tisztaságról. Itt aztán elgondolkozhatott a buboskemence tetején régi uras kodásáról és a sors változandóságáról. Zsoli nem igen törődött vele. Elég volt neki az, hogy a czicza teljesen visszahúzódott tőle.

A nemes jellem nem üldözi a visszahúzódó ellenfelet.

Történt azonban, hogy az anyám egy napon üresen találta a kamarában a tejes lábost. Nagy patáliát csapott belőle és mivel történetesen az nap én jártam a kamarában, menten rám is fogta, hogy én nyalakodtam ki. Másnap is ez történt, meg harmadnapon is. Ugy, hogy az anyám mérgében, hiába mentegőztünk, végre is bennünket, gyerekeket vett elő. Hiabavaló volt azonban ez a méltatlan büntetés, a tejeslábos negyednap is üres volt.

Nosza, elő mindenkivel, a ki a háznál van! Ez már mégis több a kettőnél! Megkezdődött a vallatás, de gyerekek, cselédek egyetértelműleg esküdtek, hogy a föld sülyedjen el velök, ha színét is látták a tejnek.

De ha nem tette a háznépe, hát akkor ki tette?

Mig a vallatás tartott, a Zsoli nyöszörögve, türelmetlenül forgolódott körülünk. Oda-oda ment az anyámhoz, majd kiszaladt az udvarra és egyet-kettőt esaholt; majd befutott, mintha bántaná valami. Végre az apámnak is feltűnt.

— Ugyan mi lelhetette ezt a kutyát?

Az édes anyám félbehagyta egy percze az ekzekueziót s rápillantott a nyugtalanul szűkülő Zsolira.

— Ez a kutya nagyon gyanusan viseli itt magát! Csak nem ez az ördögördő nyalakodott ott a kamarában!?

— Dehogy, dehogy! — mentegettük a Zsolit.

— Már pedig alighanem! Akinek nyugodt a lelkiismerete, az nem sűrű-forgó ilyen különösen, mintha ezzel akarná magáról elhárítani a gyanút. Gyere ide, csak Zsoli!

semmi mást nem vitt véghez, mint hogy e törzsek folyton nagyobbra dagadó gyűlöletben az egymástól való elkülönítés után vágyódnak, csak minden egyes országnak nemzetiségi kerületekké való szétszaggatásáért rajognak.

Ausztria belső békéjének temetője az emléke a haladó párt multjának. A jövővel hizeleg magának s ezt azzal iparkodik elérni, hogy választási felhívásába újra felvette rég elkracholt vidéki politikáját, a tulzó nemzetiségekkel teljesíthetlen követelésében versenyez, ennek fejében azonban gyöngéd érzéssel megelégedik a szabadelvűség és az osztrákság eszméiről. Csak nem lesz oly figyelmetlen, hogy meghitt társainál a német polgárságban és az oly felette tisztességes keresztény szociálistáknál, vagy éppen az oly hazafias Schönerer-pártiaknál megütözést keltsen!

És mily nagy szükség lenne Ausztriában egy valóban kiméletlen haladópartra, kiméletlenre oly értelemben, hogy nem törődve a nemzeti hűség álarczában settenkedő alattomos ellenfelekkel, örömmel küzdene a szabadelvűség, a polgári egyenjogúság, a kulturális előrehaladás eszméiért, mindenekelőtt azonban a parlamentárizmusért. Mert csak így lehet előidézni minden nemzetiségi táborban a felvilágosodott, szabadságszerető elemek közeledését az egysegítő állameszme javára.

Az eddig oly gondosan ápoltság nyelvi és társadalmi viszálkodásoknak köszönheti Ausztria, hogy kulturális és gazdasági tekintetben mindinkább elbágyadt, hogy erkölcsi tekintélye mind súlyosabban szenvedett és mi magyarok főleg Széll Kálmán messzetekintő politikájáért folytán oly figyelmetlenek voltunk, hogy alkotmányos berendezéseinket fokozott mértékben ápoltuk, törvényhez, rendhez és szabadsághoz ragasz-

kodunk, jogosulatlan követeléseket, melyek Ausztria felől jönnek, egyetértve s elszántan visszautasítunk.

Igy legalább elértük azt, hogy nem dühöng a monarchia mindkét államában átok, hogy a monarchia tekintélye lehetőleg csorbitatlan maradt és ez a figyelmetlenség, ez a tekintet nélkül valóság nagyon sokban Ausztriának is javára szolgál.

Egy erős Ausztria is éppen a monarchia érdekében nagyon kívánatos lenne és főleg a német-osztrákokból eredő valódi haladópartra lenne hivatva erős Ausztriát alakítani. Ezzel a haladópartra Magyarországon bizonyonyal rokonszenveznének; de azzal az állítólagos haladópartra, mely az említett választási felhívásban póffeszkedik, lehetetlen rokonszenveznünk. Ez részünkről politikai tekintetben nem aggálytalan halottimadás lenne.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, nov. 23.

Az öntöző csatornázási javaslat tárgyalása töltötte be ma is a képviselőház ülésének idejét. A vitát Papp Elek nyitotta meg hosszabb beszéddel, melyben nem tagadta meg az elismerést a kormánytól a csatornázási ügy felkarolásáért. Az öntöző csatornákon kívül figyelmébe ajánlotta azonban a miniszternek a hajózási csatornákat is, melyek a nagy magyar Alföld gazdasági viszonyaira szintén elsőrangú érdeket képviselnek.

Szüzbeszéd következett. A nemrégiben megválasztott radnai képviselő, a szabadelvűpárti Vancsó Gyula mutatkozott be a parlamentnek rövid, de igen formás és sok rokonszenvenvel fogadott beszédben. Miként a többi előtte szóló, Vancsó Gyula is szívesen vette volna, ha a földmívelési kormány nagyobb összeget irányoz elő az óriási jelentőségű csatornázási ügyre, a míg azon-

ban anyagi erőnk lehetővé nem teszi a nagyobb költsékezést, addig is szívesen veszi, a mit a kormány nyújt ebben a javaslatban.

Kossuth Ferenc beszédében adatokkal igazolta, milyen csekély a jövedelme a külföldi államok öntöző csatornáinak. Éppen ezért nem is hiszi, hogy a privát tőke vonzódást érezzen csatornák létesítésére. Éppen ezért szükséges lesz, hogy az állam nagyobb tőkével járuljon a hálózat létesítéséhez.

A vitát most már elhalasztották holnapra és Wlassics Gyula kultuszminiszter válaszolt Molnár apát egy régebbi interpellációjára.

Molnár János interpellációjában azt kérde a minisztertől: van-e tudomása arról, hogy a miniszterium a középiskolák növendékeinek olvasmányul ajánlotta Shakespeare „János király” című művét Arany János fordításában, holott ennek a munkának olyan részletei is vannak, a melyek a tanulóknak nem valók. A miniszter eladja, hogy a könyv ajánlása nem jelenti annak kötelező olvasását s ha az intézeti könyvtárakban a munka meg is van, annak olvasását csakis a könyvtár-tanár engedélyezheti, a ki a növendékek erkölcsi épülésére szigorúan felügyel.

Kijelentette a miniszter, hogy Shakespeare király drámáit az iskolákból kitiltani nem fogja. Mindenből lehet mérget szivni, még Shakespeare remekeiből is, ez azonban a kritikára ok nem lehet. Hiszen akkor ki kellene tiltanunk Arany Toldi-ját, Madáchot, sőt a bibliát is, mert hiszen ennek is van nem egy, az ifjúságnak nem való részlete!

Molnár János nem volt megelégedve a válaszzal. Azt igyekezett bizonyítani, hogy magában Angliában is megrostálják Shakespeare munkáit, mielőtt kezébe adnák az ifjúságnak. Le is tett a Ház asztalára egy angol iskolai kiadást.

Wlassics Gyula újból kijelentette, hogy a csonka kiadásoknak nagy ellensége, mert éppen az ilyen csonkított szöveg teszi gyanakvóvá az ifjút. A Ház általános helyesléssel kísérte a miniszter fejtegetéseit és teljes megnyugvással vette tudomásul válaszáat. A tudomásvétel mellett szavazott a függetlenségi párt is.

A Zsoli az anyáéhoz futott és ráemelte okos szemét.

— Te etted meg a tejet? No, kutyuskám, valld be, mert megbotozlak!

Ezzel mutatta neki az üres lábost.

A Zsoli pedig, mintha értené a dolgot, nagyot vakkantott és kiszaladva az udvarra, megállt a hárszija ajtóhoz támasztott létra előtt és elkezdett hevesen ugatni. Aztán, mikor látta, hogy mindenkinek feléje fordul a figyelme, hirtelen felszaladt a lajtorján és eltűnt a padlásán. Hangos ugatása és szaladgálása elárulta, hogy valamit keres odafenn.

— Vajjon mit akarhat ez az állat? — kérdezte kíváncsian az apám.

Az édes anyám, a kit a tejközkezdés már felbosszantott, dühösen kiáltotta:

— Mit?! Hát nem látjátok, hogy ő a bűnös és most azért szaladt el, mert fél a bottól, a mit megígérttem.

— Azt hiszem, csalódom, — válaszolt az apám; — a kutya nem igen szokott torkoskodni.

No hiszen, csak ez kellett az édes anyámnak! Különben is dühös volt a tej miatt és ez az ellenkezés még jobban felbosszantotta. Ő csalódnék? Hát nem napnál világosabb, hogy ez a gézengúz a tolvaj! Hanem majd megtanítja ő tisztességre.

E közben a Zsoli megjelent a padlásajtóban és mintegy szégyenkezve azon, hogy nem találta meg, a mit keresett, zavartan tekintett szét.

Az anyám rákiáltott, hogy jöjjen le és a mint a Zsoli gyanútlanul, farkasóválva hozzá ment, az üres lábossal ugy íbe ütötte, hogy a szegény kutyának kibugygyant a vér az orrából.

— Nesze, gyalázatos döge! Majd adok én neked tejet!

Az pedig nyöszörögve, megalázkodva lapult le a földre és engedelmesen türte a verést és szidást. Csak a fájdalom szűkölése árulta el, hogy érdemtelenül kapja az ütlegeket.

Végre az apám is megsokalta a szegény állat kinjárt s gyöngéden átkarolva az anyámat, bevezette a házba.

— Ugyan, ugyan, hát érdemes egy kis tejért így megkínózni egy szegény, oktalan állatot?

— Hiszen csak próbálja még egyszer megtenni! — fenyegetődött az édes anyám. Aztán amint visszafordulva látta, hogy a szegény Zsoli milyen szomorúan néz utána, megésett a szive rajta. — No, gyere ide, kutyus! — szolt magához intve a remegő állatot, — most megbocsátok! Hanem más-kor ne torkoskodjunk, mert bizony eltöröm a bordádat! Hozzatok csak egy kis vizet, hadd mosom meg az orrát. Igazán nem akartam ennyire megütni.

A Miricznek ezen a napon csudálatos jó kedve volt. Fürgén szaladgált az udvaron a verebek után. Fel-felfutott egyik-másik fára, mintha a ház előtt szomorú képpel heverő Zsoli esetén örülne olyan nagyon. Aztán fölment a háztetőre, ráült az eres csatornájába s az ott összegyülemlt szemetet a két hátulsó lábával rászórta a Zsoli fejére.

Az pedig némán türte az impertinenskedést, csak a fogát vicsoritotta néha, amint valami nagyobb cseréptörmelék esett rá. A szemé pislogása azonban elárulta, hogy min gondolkodik.

— Csak gunyolj és neved! Majd meglátjuk, ki nevet utoljára!

(Vége köv.)

Lepke Tóni a Zeppelin léghajón.

Friedrichshafen, 1900. november 2. d. e. 11 óra, 8 percz, 19 másodpercz. A bodeni-tó tükre kissé fodros, a horisonon egy lepke nagyságu sötétbarna folt. Teljes szélcsend.

A Zeppelin-park tekervényes sétáin harminczkét külföldi riporter tekereg, én vagyok a harminczharmadik. Zeppelin gróf vörös sasrenddel a mellén közöttünk megjelen.

— Bon jour Messieurs, bonjour! Igen örülök, hogy a sajtó ilyen szép számmal képviselteti magát. Az idő, ugy látszik, kedvező a felszállásra, a mely legutóljára és visszavonhatatlanul ma délután 1 óra 1 percz és 1 másodperczkor okvetlen meg fog történni. Csak az a kis felleg aggaszt egy kicsit, no de bizzunk a jó szerencsében.

Az urak addig visszavonulhatnak a „Hotel Crall”-ba, hol bizonyára előzékeny vendégszeretben fognak részesülni napi csekély 40 márkáért.

Igaz!... kinek volna az urak közül kedve egy kis légi utra? Egyet magammal viszek, de csak egyet, mert a hely szűk és sokan leszünk.

Előléptem.

A „Fliegende” egyik munkatársa bemutatót a nemes grófnak:

— Monsieur Lepke. — A grót egy kis pukkerlit csinált, én szerényen viszonztam.

— Oh! Lepke, Lepke, mintha olvastam volna már ezt a nevet valahol.

— Igen, az „Alsó-Kisdöbrentei tárogató”-nak vagyok kiküldött tudósítója, — vélekedem szerényen.

— No ja! . . . Tehát ön? Vett már talán részt felszállásban?

— Felszállásban nem, de leszállást már láttam, a midőn Szurok Tamás becsületes eszmadia mester mint feltaláló, a tüzoltó őrtanya tetejéről, a hátára kötött három esernyővel, leszállott, jobban mondva, leesett.

— Intéressant! nagyon intéressant és kormányozható volt ez a röpme?

— Sajnos nem, csak egy irányban, t. i. lefelé, de ez aztán teljes sikerrel, ugyannyira, hogy a zseniális feltaláló is áldozata lett e sikernek.

— Horribile dictu! de hogyan?

— Szurok hatványozott gyorsasággal jött lefelé és vagy a gyors leszállás, vagy talán még inkább a nem várt siker úgy elszédítette a majsztrant, hogy még a földet sem respektálta, azzal összeütközött.

A gróf savanyu ábrázatot vágva, ellejtett a rendez-vousról.

Az óriás británika alaku léghajó svájci pontossággal délután három óra 16 perczkor csakugyan felszállt.

Lomha testét először jobbra, azután balra fordítva nehézkesen emelkedett.

Oh, szerkesztő ur!

Még a legkitünőbb Lukács Béla-féle aczéltollal sem vagyok képes ezt az isteni látományt leírni. A Sentis és a Rhätikon örök hóval fedett égbe nyúló meredek sziklacsoportjai holmi tiroli kucsárnak néztek ki, Lindau és Konstanz meg Friedrichshafen csak egy-egy kottlós tyuknak látszottak, a melyek között a bodeni-tó ezüstös tükre mint egy fehér pityke, tünt el a semmiségben.

A midőn már a földteke láthatárunkon kívül esett, a midőn léghajónkat csak egy szürkés, misztikus szféra vette körül; egy sajátgagos érzés szállta meg egész valómat.

Nem tudom én ezt leírni, még hasonlatot sem tudok mondani: olyanféle érzés ez, mint a melyet az ember olyankor érezhet, a midőn egyszerre tudtul adják neki, hogy az összes hitelezői hajótörést szenvedtek és mind oda veszttek és egy tényleg létező amerikai nagybácsi, nagynéni négyezer hold tehermentes első osztályú földet százezer koronával hagy az emberre.

Merengésemben Itim Csüing kínai algépész zavart meg, a ki egész uton rosszabbnál-rosszabb vicceket faragott és megkövetelte, hogy telt torokkal nevéssünk rajta. A ki vonakodott nevetni, azt boxolással fenyegette. Talán a boxolás negyedik ökölesapását fogtam fel, a midőn hirtelen egy jó ötletem támadt: én is elkezdtem viccelni.

— Hallja-e Csüing? Mi különbség van a Zeppelin léghajó és a budapesti börze értékpapirjai között.

Csüingnek a feje majdnem a hasán csüngött és mélyen hallgatott.

E kérdésre a gróf és környezete is figyelmessé lettek, senki sem tudta megfejteni.

Egy félórai találgatás után végre magamnak kellett e fogós rébuszt feltörni.

— Hát az a különbség, hogy a börzianerek akkor örülnek, ha a papírok felszállanak, mi pedig akkor örülünk, ha a léghajó leszáll.

Hogy mennyire igazán rossz volt ez a vicc, mi sem illusztrálja jobban, mint az, hogy hallatára Zeppelin mester oly rosszul lett, hogy a hajó kormányrudja kiesett kezéből és teljesen eszméletét veszítve összeesett.

A léghajó mint egy fékevesztett ló rohant össze-vissza, a hajón babeli zür-zavar támadt, a melyek közül csak Itim-Csüing ütemszerű boxolásának a hangjai hallatszottak ki.

Midőn már láttam, hogy mindennek vége, hogy menekülésre még csak gondolni sem lehet — ledobtam a bójámat és Itim-Csüinggel mélyen elköszereve elkezdtem boxolni.

Boxolás közben Csüing egy olyan képtelen vicezet rikácsolt, a melyből az alótt gróf föleszmélt, hogy egy még mélyebb letargikus álomba merüljön, de szerencsére nem tartott csak 1—2 másodpercig, a gróf tökéletesen magához jött, mi meg voltunk mentve.

A bójámat a riporterek harminczkét darabra szakgatták szét, tartalma így elveszett a közönségre nézve, bosszuságomra azonban a foszlányokból a riporterek mégis a következő szöveget böngészték ki: „Száz korona megtakarított pénzemert Lauffschnapper Mór mélyen tisztelt hitelezőm öröklé.”

El is örökölte.

Borissza.

A kínai háború.

— Expressz-tudósítás. —

Budapest, november 23.

Az európai béketárgyalók végre valahára megelégték azt a kétszínűséget, melylyel kínai részről minduntalan találkoznak. Elhatározták, hogy abban a közös jegyzékben, melynek elkészültet csak a hatalmak disszonanciája akadályozta meg, nyilvánosságra fogják hozni a kínaiak ama kétszínűségét, hogy Európában tendenciózus híreket terjesztettek.

A kínai császár egy újabb keletű rendeletében büntetést szabott Tungfuzsiangra, de a végrehajtás még mindig késik. Most tíz európai követ, hivatkozva a császár rendeletére, erőlyesen követeli Tungfuzsiang megbüntetését.

Conger amerikai követtel a washingtoni kormány nincs megelégedve. Nem tessék neki az a szigorúság, melylyel Conger a császár rendeleteit bírálja. Nem találja elegendőnek a bűnösökre kiszabott büntetést. A Daily Telegraph egy távirata szerint már régen mással töltötték be a helyét, ha a hittérítői körök nem támogatnák.

Az újabb eseményekről a következő távirataink számolnak be:

London, november 23. A Morningpost jelenti Pekingből tegnapi kelettel: Remélik, hogy a vasut egy hónapon belül elkészül. A vasut helyreállítása és védelme nemzetközi vállalkozás lett. Németek, angolok, olaszok és japánok dolgoznak a vasutnak a város belsejébe való meghosszabbításának előkészítésén. Kilencz követ a császár legutóbbi rendeletére hivatkozva energikus jegyzékben Tungfuzsiang megbüntetését követelte. A német követ tudatta Li-Hung-Csanggal, hogy az idegen hatalmaságoknak magunknak kell megfenyíteniök a bűnös hivatalnokokat.

London, november 23. A Daily Telegraph-nak jelenti Washingtonból: Mac Kinley elnök és Hay külügyminiszter épen-séggel nem titkolják, hogy nagyon elkedvetlenítették őket Conger pekingi követnek az a jelentése, a melyben a követ azt a nézetét fejezi ki, hogy a kínai császár rendeleteiben kiszabott büntetések elégtelenek. Ha Congert nem támogatnák annyira a hittérítői körök, mondja a Daily Telegraph távirata, már régen másvalakivel töltötték volna be a helyét.

London, november 23. A „Times” nek jelenti Pekingből 20-iki kelettel, hogy a követek abban állapottak meg, hogy közös jegyzékükben, a melynek átadása a hatalmaságok eltérő érdekei miatt késétt, meg fogják említeni azt a nyilvánvaló kétszínűséget, a melyet a kínaiak azzal tanusítottak, hogy külföldön tendenciózus híreket terjesztettek. — Ugyanennek a lapnak jelen-tik New-Yorkból tegnapi kelettel, hogy a kínai követ még most is grata persona Washingtonban.

London, november 23. A Timesnek jelenti Pekingből 20-iki kelettel, hogy Li-Hung-Csang úgy nyilatkozott, hogy Jusang kinevezését Juhsien kormányzójává, az angol követ erőlyes fölszólalása következtében visszavonták. Helyette Csinghszing honani kinevezését neveztek ki. Ez a kineve-

zés, mondja a Times távirata, ép oly kevéssé kívánatos, mint az, a melyet visszavontak.

New-York, november 23. Az Evening Post washingtoni értesülése szerint az Egyesült-Államok kormánya azt hiszi, hogy Pekingben a tárgyalások válságos stádiumba jutottak.

Színház és irodalom.

Mándoky Béla jubileuma.

(40 éves színészi működés emlékkünnepe.)

Mándoky Bélának, az örökifju Béla bácsinak jubileumot készül rendezni a debreczeni színházalatt annak emlékére, hogy 40 éve lesz a legdebreczeniebb élő színész színpadra lépésének.

Mándoky Bélát Debreczenben nem kell felfedezni. Ismeri őt mindenki, a legöregebbek és a legfiatalabbak egyaránt. Az öregek nagyon jól emlékeznek a daliás hősszerelmesre, ki E. Kovács Gyulának volt méltó versenytársa, midőn 1865-ben a debreczeni színház megnyitása alkalmával Kolozsivárról a nemzeti színházról Debreczenbe jött. Az intendatura egész ideje alatt Mándoky oszlopos tagja volt színházunknak s azután a debreczeni és nagyváradi színházak igazgatója lett s leszámítva, hogy egy évig Aradon, három évig Győrben volt igazgató, működésének csaknem egész idejét Debreczenben töltötte el, hol általános kedveltségnek örvendett egy a színpadon, mint azonkívül. — 1892-ben lépett le az aktív működés teréről s azóta nyugdíjban él itt közöttünk s mindnyájunk szeretetét bírja.

A jubiláns Sheridánt, ezt a régen pihentetett, de kitünő francia színművet választotta ünnepi darabjává, melyben oly sokszor frenetikus hatást keltett.

Az ünnepély december hó első felében lesz s a részletekről legközelebb hozunk tudósítást.

A cornevillei harangok. Planquette e bájos áriákkal teljes operettje, mely az idő tovalhaladásával sem veszít értékéből, a Dolly című színmű premiérje helyett került színre tegnapi este. Az a szomorú körülmény okozta ezt, hogy társulatunk kedvelt naivája, Szabó Irma ismét betegségbe esett.

Az előadást csekély közönség élvezte, pedig megérdemelte a méltánylást, mert igen jó volt. Környei szép énekszámait, Sziklay nagy hatással megjátszott Gáspár apója sok tapsot arattak. A női szereplők közül Perényi Margit és Bödi Ella egy játékukkal, mint kellemes énekszámokkal zajos tetszést arattak.

A tartalékos férj. Guthi és Rákosi ily című közös darabja rendkívüli hatást tett a Vigaszínházban. A „Napoleon öcsém” szerzőinek ez újabb sikerült bohózatát bizonyára mi is látni fogjuk nem sokára Debreczenben.

(A Magyar Biztosítási Évkönyv III-ik évfolyama az őszi könyvpiacnak az első legnagyobb műve, mely az összes magyar, osztrák és külföldi intézetek alapításának és fejlődésének történetét foglalja magában s e mellett ismerteti az intézetek üzleti forgalmát, mérlegét, vagyoni állapotát, az igazgatóságának, a tiszti karnak és a vidéki szervezetnek pontos hivatalos névsorát. A 400 oldalra terjedő, díszesen aranyozott angol vászonkötésű közzéadásai munka nélkülözhetetlen segédkönyve lesz minden, a biztosítási ügy iránt érdeklődő embernek, még a laikusnak is. A Biztosítási Évkönyv első részében tudományos és figyelemreméltó szakközlemények is vannak Bein Károlytól, Havass Miksától, Milhoffer Sándortól, ormódi Ormódy Vilmostól, Petri Arthurtól, dr. Stiller Mórtól és Török Jenő Endrétől. A szakirodalomban egyedül álló munkát a Biztosítási és Közgazdasági Lapok szerkesztősége adja ki s az előfizetési ára 4 korona, mely a fenti lapokhoz Budapestre, VII. Vörösmarty-utca 14. szám alá küldendő.)

A Magyar Biztosítási Évkönyv e lapok kiadóhivatala útján is megrendelhető, mely esetben a kiadók bérmentve szállítják a könyvet lapunk olvasóinak.

Dr. Haendel Vilmos székfoglalója.

Debreczen, november 24.

Ma délelőtt 10 órakor tartotta székfoglaló értekezését a főiskola disztermében dr. Haendel Vilmos, a főiskolai jogakadémia ujonnan választott professzora. Az ünnepélyes gyűlésen intelligens közönség volt jelen.

Pont 10 órakor nyitotta meg ékes szavakkal az ünnepélyt ősz püspökünk, Kis Áron. Meleg beszédben üdvözölte a fiatal tudós tanárt s felszólította székfoglaló értekezésének felolvasására.

Dr. Haendel az et h i k a i á l l a m r ó l értekezett hosszas, magvas dolgozatában. Kunz s más hazai és külföldi jogtudósok nyomán indulva, tisztán közjogi teoriákon alapuló elméletet nyújtott. Majd hangsúlyozta, hogy az államalakulásban nem mindig szükséges, miszerint az egyedek gyakorlati és végcéljukban az állam felvirágztatását célzó tevékenysége megelőzze magának a statusnak jogi és elméleti alapon való szervezkedését.

Ezen — a mai közfelfogással sok tekintetben ellenkező — tételét a legnagyobb jogi tudással s nagyszámú eklatáns példa alkalmazásával bizonyította: Végezetül az et h i k a i á l l a m n a k szabatosan körvonalozott alakját állította fel. Értekezésének befejező soraiban egyaránt dicséretet érdemel a jogi distinctio határozottsága és minden dologért hevülő lelkiereje. Hón óhajtja, hogy az et h i k a i á l l a m valósuljon meg s ne maradjon örökké fantazia, utópia.

A beszédet követő lelkes éljenzés után ismét Kiss Áron emelkedett szólásra. Hangsúlyozta, hogy e székfoglaló értekezés imo méltóvá tette Haendelt arra az előlegezett bizalomra, melylyel őt idejöttkor fogadták.

Majd az akadémia rektora, dr. Barth a Béla üdvözölte a fiatal tanárt. Beszélt sokat arról a hivatásról, mely itt reá vár, arról a hagyományról, mely e tanszékekhez fűzi. Kegyelettel emlékszik meg Sz á r t o r y Imréről, ki e tanszékre nézve régesrég úgy határozott, hogy azt mindig lutheránus férfival kell betölteni. Most látjuk csak, milyen látnoki gondolkodás sugalta neki ez intézményt; most, mikor a két protestáns egyháznak egymáshoz való közeledését minden ily tény csak elősegíti. Hiszi, hogy a még most csak képzeletben élő unio elkövetkezik. Üdvözli még egyszer kartársát s az egész tanárhár jóindulatú, barátságos kollégiálitását biztosítja részére.

A nagyhatású ünnepély végén a főiskolai énekkar énekelte el a Szózatot.

Este a fiatal professzor tiszteletére bankett lesz a Bikában.

(G. Z.)

HIREK.

— **Istentiszteletek.** Holnap, vasárnap az ev. ref. templomokban a következők fognak istentiszteletet tartani: A nagytemplomban Mitrovics Gyula lelkész, a kistemplomban Biró János s. lelkész, a Kossuth-utcai templomban Kovács Zsigmond s. lelkész, az ispotálytemplomban K. Tóth Kálmán lelkész.

A róm. kath. templomban: Reggel 7 órakor Kovács József tart misét. 8 órakor deákmissa. 9 órakor érszentkirályi Szentkirályi Zoltán István göresöni plébános mond misét. 10 órakor szentbeszéd, tartja Kovács József. Fél 12 órakor Szabó István miséz. Délután 3 órakor litánia, tartja Szőke János. 4 órakor rózsafüzér, tartja dr. Wolafka Nándor.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet.

— **Az új csapatkórház felépítése.** Az év folyamán tartott vegyes bizottsági tárgyalások alkalmával négy, a város különböző pontján levő földterület jelöltetett ki az új katonai csapatkórház felépítésére szolgáló területül. A honvédelmi miniszter azonban a hadügyminiszterrel egyetértőleg kijelentette, hogy a javaslatba hozott helyeket közegészségügyi szempontból nem találja elfogadhatónak, hanem a kórház melletti területet kívánná e célra felhasználtatni. Tegnapi tárgyat képezte ez a kijelentés a jog és pénzügyi bizottsági ülésnek, mely oda nyilatkozott, hogy az említett területet a közegészségügyi, közkórházi, valamint az építésügyi bizottságok szakvéleményei alapján nem tartja átengedhetőnek.

— **Vörösmarty lakóháza Debreczenben.** Abból az alkalmából, hogy a Csokonai-Kör Vörösmarty-ünnepélyt rendez, nem lesz érdektelen felemlitenünk Vörösmarty debreczeni tartózkodását. Az 1849. év januárjától körülbelül öt hónapig lakott Debreczenben a Szózat hallhatatlan költője a Csapó-utezán levő 16-ik számú házban, mely Kardos István asztalosmester tulajdona volt. Mint országgyűlési képviselő jött le Debreczenbe Béla fiával és Ilona leányával. Két utcai butorozott szobát béreltek ki havi husz pengőforint fizetésért. Egyideig velük lakott e házban Petőfiné is Zoltán nevű fiával, kit az öreg Petrovics itt látogatott meg s ölelte keblére unokáját. Abban az időben vidám, pezsgő élet volt a házban. A nagy költőt sokan látogatták itten, köztük Vachot Sándor, Vachot Sándorné, Vas Gereben, Vas Gerebenné és többen az íróvilágból.

— **A képkiallítás.** Bájos fiatal asszonyok és lányok s a művészet iránt lelkesülő urak sokaságát fogadja mostanában magába a városház diszterme. Nem hisszük, hogy akadna debreczeni ember, aki megelégedve ne hagyná el azt a művészi, kincseset érő szép képnyújtományt, a mi most műizléssel el van helyezve a szépen feldiszipított teremben. Aki egyszer megnézte, nem elégszik meg ennyivel, nem is elégedhet, mert az a tarka gyűjtemény — mely mindegyike igazi művészi élvezeteket szerez a nézőnek, — visszacsalogatja s szinte szeretne az ember végtelen hosszú ideig belemerülni egy-egy olyan művészi alkotás szemlélésébe. Kevés ahhoz egyszer-kétszer végig sétálni a teremben. Első látásra csak bámuljuk ezt az itt összehalmozott sok művészi értékű alkotást — együttesen s csak ha felszabadultunk eme varázslat alól, tudjuk igazi műveléssel szemlélni az egyes alkotásokat. Művészetért lelkesülő, szépért rajongó közönségünk van. Csak nézzünk végig a teremben délelőttönként azon a hullámzó intelligens közönségen. A ki azt hiszi, hogy Debreczennek nincs művészetért lelkesülő közönsége s a ki azt hiszi, hogy a most rendezett képkiallítást nem fogja több követni s a tárlatrendezés nem talál otthonra nálunk, az csalódik. — Azt mondták pár nap előtt, hogy nem veszik a képeket. No hát megjött már a közönség vételkedve is! A tegnapi lapunkban 9 eladott képről tettünk említést. Ma megint két festménynek került vevője: Rajzó M.: Mi időnkéből ez. nagybecsű képét és Ringeisen: Kis szorgalmasát vette meg Komlóssy Arthur főjegyző. Az első 700, az utóbbit 200 koronáért. A Csokonai Kör ma gyűlést hív egybe, hogy megbeszélje egy értékes festménynek a megvételét. Napról-napra erősbül a vételkedv, a közönség mind jobban érdeklődik. Nem beszélhetünk hát a művészet pártolás hiányáról! A sorsjegyek is szépen kelnek. Tegnapi úgy értesültünk, hogy azok huzása hétfőn lesz. Ujabb értesülés folytán feltétlenül december elsején történik meg.

— **Csendélet Kabán.** Országos vásár volt a múlt vasárnap Kabán s talán nem is lettek volna a kabaik kabaiak, ha ennek

az öröme egy hatalmas nem ittak volna. Az egyik korezmában aztán idogálás közben összeveszett két legény. Civakodtak először, majd agyba-főbe kezdték tisztelni egymást. Ezt már az asztal mellett ülők sem nézheték tétlenül s rendeztek egymás közt egy olyan kis parázs verekedést, hogy az ékes kompánia felerészét lepedőkben vitték haza. A verekedők közül tizenháromat elfogtak s a vasvillák, furkósbotok s a különféle bűnjelkekkel együtt átadták a debreczeni ügyészségnek.

— **Az önkéntes iskola ügye.** Egyik tárgyat képezte a tegnapi napon a Vecsey Imre tb. főjegyző elnöklése alatt ülésező jog és pénzügyi bizottságnak a cs. és kir. önkéntesek részére létesítendő iskola ügye. A bizottság azt javasolja, hogy a mennyiben a hadügyi kormány biztosítja a várost, hogy itt állandóan fog önkéntes iskolát fenntartani, azon esetre a Pavillon kaszárnya melletti városi területen az önkéntes iskola végleges elhelyezésére a vegyes bizottsági tárgyalás során megállapított tervek szerint a szükséges épületet építtesse fel a város. A városi tanács pedig bizassék meg, hogy a mennyiben ezek az épületek oly helyiségeket is tartalmaznának, amelyeket nem eszupán az önkéntes ifjak, hanem a legénységi csapatok is igénybe vesznek (torna és vívóterem), azokért bértértmény fizetést igyekeznek kieszközölni.

— **Mikszáth legujabb éleze.** A nagy palócz Janicsáry Sándorral kártyázik, kinnek állandó pechje van.

— **No bátyám,** — jegyezte meg Mikszáth — ha így játszik, megérem, hogy Ő Felsőge fogja megmosni a lábát.

— **Elfogott tolvajbanda.** A földesi országos vásárban történt, hogy Prack Hugó debreczeni lakostól egy téli kabátot és egy pár cipőt, míg Mendelsohn Bernáttól egy prémes bundát ismeretlen tolvajok elloptak. A csendőrség azonnal megindította a nyomozást és sikerült is rajtakapni a tetteseket, ép akkor, mikor a lopott holmikon osztozkodtak. Nyomban házkutatást tartottak nálunk, a minék meglepő eredménye volt. Tömérdek lopott portékát találtak a leleplezett tolvajbanda rejtekhelyén. Tegeddi Elek, Demjén Péter és még hatan képezik a jeles társaságot. Valamenyijüket átkísérték a debreczeni kir. ügyészséghez.

— **Uj orvos városunkban.** Dr. Szénes Zsigmond, ki a budapesti Bródy Ada, féle gyermekóráznak volt másod orvosel három évi kórházi gyakorlat után városunkban telepedett le s rendelését, — mint gyermekorvos speciálista — megkezdette. Lakása a Biedermann-féle házban (Piac-utca 42. szám alatt) van.

— **A katonabeszállás eltolása.** Életre való eszmével foglalkozott tegnap a jog és pénzügyi bizottság. Arról van ugyan szó, hogy a Salétrom laktanyát olyképalakítanák át, hogy az katonabeszállású ezélokra alkalmas legyen. Az átalakítás 50.000 korona költség keretén belül lenne foganatosítandó. Ilyképen az 1861. évi közgyűlésen behozott katonai váltságdíj elesne és a természetbeni elszállásolástól is megszabadulna a közönség.

— **Elfogott betörők.** Nem régiben megemlékeztünk róla, hogy Sipos Mihály hadházi lakos lakatlan tanyájának ajtaját egy éjjel ismeretlen tettes felfeszítette s onnan egy zsák buzát és többféle ruhameket elvitt. Az udvaron egy lóhajtó ostort találtak, a mit minden valószínűség szerint a betörő vesztetett el s a nedves földön talyiga kerék mély nyoma volt látható. Ez alapján megindították azonnal a vizsgálatot s csakhamar sikerült is a tettest B. Tóth Gábor személyében elfogni. Pántozott talyiga kerekének nyoma azonos a helyszínen levő nyommal s az ott felejtett ostorban is ismerősei a B. Tóth Gábor tulajdonára ismertek. Bárha Tóth mindeztideig konokul tagad, a bizonyítékok mind ellene vallanak. Átadták a debreczeni ügyészségnek.

— **Megriasztott betörők.** Mult éjjel Bulszter Agoston, a kettős halomhoz közei eső tanyájára betörők hatoltak be. A

majoros azonban felébredt s töltött fegyverrel lépett ki az udvarra. A rablók erre hanyathomlok menekültek a város irányában s az időközben fellármázott eseléségeknek egyet sem sikerült belőlük elfogni. Most a rendőrség folytatja ellenük a gyomozást.

— **Árva gyermekek öröme II.-Nánáson.** A h. nánási ev. ref. egyháztanács f. hó 22-én délelőtt osztotta ki az árva gyermekek részére készített ruhákat, eszímákat, kendőket. Fiu gyermek 56, leány pedig 48 kapott felső ruhát, eszímát, kendőt. Egy szegény gymnasiumi tanuló pedig egy egész öltöny ruhát és eszímát. Öröm volt nézni e kis árva gyermekeket, mely boldogság sugárzott arcaikon, midőn az összeaggatott gyenge ruházatukból kivétközve felöltöztek egyenruhájukba. Ezenkívül 50 korona értékű tankönyv és írószer osztott ki a szegénysorsu gyermekek között.

— **Betörés.** Na gy Márton bűd-szentmihályi lakos szobájának ablakát tegnapelőtt éjjel kifeszítették s a szobába hatolva nagymennyiségű ágyneműt és 66 korona készpénzt elloptak. — A gazda nyugodtan aludta az igazak álmát, míg a betörő garázdálkodott. Csak pár óra múlva ébredt fel, mert dideregni kezdett. A vakmerő betörő pedig már talán a harmadik határban is járt a gazdáról lement jó meleg dunyhával. Most a csendőrség keresi mindenfelé a tettest.

x **Barátaink hangosan kiáltják,** hogy a legszebb **férfi-divat újdonságok**, u. m. feherneműek, angol és olasz kalapok, czilinderek, nyakkendők, zsebkendők, karlsbadi cipők, keztük stb. **csakis FEKETE JAKAB férfi-divat üzletében,** Debreczen, főté, kistemplom mellett, szolid, szabott áron kaphatók.

— **Megbüntetett orgazda.** F a z e k a s Béla pékinas, munkaadójától három izben is ellopott péksüteményeket s azt Tar Sándornak adta el, a ki 60 fillér értékűért 54 fillért fizetett, úgy, hogy a három vételnél mindössze néhány fillér nyeresége volt. Tar azonban tudta, hogy lopott dolgot veszen s ezért vont a ordazdaságért felelősségre a törvényszék s 8 napi fogházra ítélte a vádlottat. A királyi ügyész súlyosbításért apellált.

x **Szép bajusz** leggyorsabban és legbiztosabban nyerhető a híres **Hajdusági pedrő** használatával, mely **minden bajuszpedrő készítmények között a legjobb!**

A bajuszt szép állásban tartja, nem törí, nem tépi ki és **soha sem keményedik** meg.

Teljesen ártalmatlan növényi anyagokból készül, **terpentint** nem tartalmaz, igen kellemes illatu és **soha sem avasodik** meg.

Egy doboz ára: fehér és barna színben 40 fillér. Kapható: Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerárában, H. Szoboszlón.

x **Jó fizetéssel** gyakorlott derék- és aljvarrónők azonnal felvétetnek Antal Vinczéné szabászati és női ruha varrodájában, Csapó-uteza 18.

x **Egy népszerű.** A Moll-féle francia borszesz és só által a betegeknek egy époly gyógyhatású, mint olesó szer nyújtatik köszvényes és eszozos bántalmaknál, sebeknél és daganatoknál. Egy üveg ára utasításal együtt 1 korona 80 fillér. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, es. és kir. udv. szállító által, Bécs. I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. (2.)

TÁVIRATOK.

— „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

A horvát tartománygyűlés.

Zágráb, november 24. A tartománygyűlés tegnapi ülését délelőtt féltizenegy órakor nyitotta meg Francisci alelnök. A bán törvényjavaslatot nyújtott be a Magyarországgal való pénzügyi egyezménynek egy évre való meghosszabbításáról. A tartományi kormány betérjesztette az 1899. évi tartományi záró számadásokat. A legközelebbi ülés holnap lesz.

A délafrikai háború.

London, nov. 24. A „Morning Post“ szerint Botha tábornok a Lydenburgtól északra fekvő Roosendaalban tartózkodik, a hol valóságos kormányt alakított, melynek tevékenysége egyelőre csakis a hadműveletekre szorítkozik. Krüger elutazása előtt Bothát bőségesen ellátta pénzzel. Egy johannesburgi lap szerint Botha két millió forint készpénzzel rendelkezik.

Exeten, nov. 24. Buller tábornok, a kinek ma átadták a város ajándékozta díszkardot, válaszában tiltakozott az ellen a külföldi híresztelés ellen, hogy az angol katonák erőszakosságokat követnek el.

London, nov. 24. A „Daily Express“ nek jelentik Fokvárosból: Kitchener lord nagy erélyvel folytatja készülődését, hogy a hadjáratot mentül előbb befejezze. Elhatározta, hogy a legnagyobb szigorúsággal fogja büntetni azokat a burghereket, a kik folytatják a guerillaskodást. (Hát ez nem a legdurvább erőszakoskodás?) Kitchener elrendelte, hogy az újabb hadművelet megkezdése előtt az összes újságírók elhagyják Transzvált.

A francia törvényhozásból.

Páris, november 24. A kamara tegnapi ülésén elfogadta a belügyminiszterium költségvetését. Az ellenzék a titkos alapok megszüntetését indítványozta, de ezt a kamara elvetette. Azután megszavazták a kultuszminiszterium költségvetését és az ülést berekesztették. — A délutáni ülésen Vigue interpellált a szudáni események ügyében. Felsorolta a Voulet-Csanoine expedíciónak számos szörnyeteit. Birói vizsgálat megindítását követeli azok ellen, akik ily büntetéseket követtek el. Beszél továbbá a szudáni rabszolga-kereskedésről és részletesen vázolja a Madagaszkaron elkövetett kegyetlenkedéseket. Lasies tuzottaknak találja Vigue állításait. Guillain volt gyarmatügyi miniszter igazolja Klobb ezredes kiküldetését és ennek, valamint Galieninek a kamara tetszése közt teljes dícsérettel adózik. Az ülést ezután berekesztették.

Páris november 24. A szenátus elfogadta az amnesztia-javaslatot. Az amnesztia kiterjed a sajtó és egyesületi vétségek, valamint a legutóbbi algiri antisemita zavargások miatt elítélt összes személyekre.

KÖZGAZDASÁG.

Az alföld csatornázása.

A mi tevékeny munkás, épen ezért annyira kedvelt földmivelésügyi miniszterünk érdemeinek számát a napokban újból növelte. Ő, ki már annyi jóakaratu figyelemben részesítette a magyar föld népét s ennek érdekében már oly sokat tett, gondoskodása tárgyává benyújtott törvényjavasla-

tában most magát a magyar földet tette. E törvényjavaslatban fontos dologról, az alföld rónáinak öntözéséről van szó. Bár a dolog csak kezdetén van s igen szerény alakban indul meg, mégis nevezetes, mert egy lépés a nagy jelentőségű cél felé.

Hogy az öntöző csatornák kiépítése mily nagy jelentőséggel bírna az Alföld mezőgazdasági viszonyaira, mily haszonnal járna, tudják ezt birtokos gazdáink. A „régijó időkben“, míg az alföld vizei szabályozva nem voltak, a környező hegyekről lerohánzó vizek medrüket odahagyva, árjukkal óriási területeket elborítottak ugyan, de az érintetlen területeken annál dusabb aratást hoztak. Ma másként van. Ármentesítéssel növekedett a művelhető terület, de csökkent a föld termőképessége. Ugyanis alföldünknek szomorító sajátsága, a káros késői fagyokon kívül, az esőzésnek rendszertelen, aránytalan eloszlása s az ennek következtében beálló gyakori szárazság.

Ezt szerencsésen ellensúlyozta az áradásokkal együtt járó bő és magas talajvíz járás, ennek hiányát érzi ma annyira az alföld. Ezen akar segíteni az öntöző csatorna.

A mostani alacsony árak mellett valamire való haszonnal gazdálkodnia alig lehet, az árak emelkedését a világpiac szabályozza s vajmi kevés befolyásunk van annak módosulására. Nálunk pedig életbevágó kérdés, hogy mezőgazdaságunk produktív legyen, ezt pedig csak úgy érhetjük el, ha áldott földünk termőképességét emeljük a mindent éltető vízzel.

Milyen elszomorító is alföldünk képe olykor, midőn hervadt, sárgulni kezdő növényzete szinte könyörögni látszik az üdítő csepp hullásáért. Ha a könyörületes ég nem nyitja meg csatornáit, meg kell nyitni az embernek azt, mit teste töredelmével állított elő.

En e csatornáktól nem várom s nem is óhajtom az alföld gazdálkodásának irányváltását (mint Vadnay — a kertgazdaság felé) csak a célszerűbb, jövedelmezőbb kihasználást s a benne rejtőző életerő növekedését.

A terv megvalósításánál óvatossággal, megfontolással kell eljárni, minden oldalról megvizsgálni a tervet s bárhonnán jövő, de használható tanácsot készségesen fogadni és követni. Nem volna helyeselhető, ha képviselőink ily közérdekű kérdésnél is a pártszempontok, rokon- vagy ellenszenvet által vezettetnének.

Tagadhatatlanul ajánlatos volna az öntöző csatornák létesítését a kereskedelmi csatornákkal egy időben, egymással kapcsolatban elővenni. Így egyik a másiknak szolgálhatna, megkönnyítené előállítását. — Különben ez által oly károkat szenvedhetünk, mint a szabályozásoknál, melyek úgy vannak alkotva, hogy az öntözés lehetetlen. Bár kis előrelátással, csekély összeggel ez is megvalósítható lett volna.

De nagyon kell arra is ügyelni, hogy a már ugyis sokat áldozó gazda ezen újabb teher viselése által nagyon meg ne erőltessék.

Még most a kezdet kezdetén vagyunk, csekély áldozat, kis terv, de kísérletnek jó ez is. Eddig még terv sem volt. Most már a nagy csatornarendszer terve is készen van, a mely szerint a főcsatornák a Duna-Tisza köznek felső, vízben szegény rónáit szelnék át egyrészt; másrészt tul a Tiszán az észak-keleti részeket a Kunság s a Hajduvidék téreit, megkerülve a Nyírség homokszánczeit. Ezen főcsatornákból kiágazó nyulványok szolgálának az öntözésre.

E szép terv megvalósulásától megvárhatjuk alföldünk gazdasági viszonyának fel-

feljebb! — 4 méter — postabér és vámmentesen szállítva. Minták kiválasztásra, nemkülönbön fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem“ blousok és ruhákra alkalmas, 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik!
Henneberg G. selyemgyáros Zürichben
es. és kir. udvari-szállító.

Selyem-Blousok

2 frt 40 krtól

lendülését, az annyira óhajtott jobb napokat.

Hisszük, hogy Darányi nem áll meg az ut kezdetén, tervet még kissé erőszakolva is keresztül fogja vinni, de vigye is. Olykor a merészség sokat, nagyon sokat segít. De az érdekelteknek sem szabad idegenkedni a tervtől, nem kell az áldozattól sem visszarettenni, talán nem vagyunk még oly gyöngék, hogy a terhet el nem bírjuk.

Egy szívvel óhajtsuk tehát, hogy valósuljon meg mielőbb a nagy terv, mert ebből, mint hiszem, alföldünk lakói számára egy új erő és jólétforrás fakad.

(A Debreczent közelebről érdeklő észak-keleti esatornáról legközelebb bővebben fogok szólni.)

Debreczen, 1900. nov. 23.

S. A.

CSARNOK.

Tamás története.

Irta: Gál Zoltán.

(Folytatás és vége.)

Gondolhatják önök is, hogy ily hatásos jelenetet ki kell aknázni. Mi sem természetesebb, minthogy nesztelenül megnyílt az ajtó.

Szántó jött haza. Hónap vége felé volt, s kora délután lezárták a főkönyvet. Az öreg előbb sétálni akart, aztán meggondolta a dolgot s hazafelé indult.

Mikor belépett, Tamás még mindig ölelve tartotta az asszonyt. Az ajtónyílásra ijedten rebent fel az asszony, kiszakította magát hirtelen Tamás karjai közül. Késő volt, az ura észrevett mindent.

Tamás zavartan állt ott, szemét sem merte felvetni. Ellenben az asszony rögtön visszanyerte bátorságát. Mikor férje kutató pillantásokkal méregette végig, szemrehányó hangon kezdett beszélni.

— Igen, igen. Nincs benne semmi csudálatos. Képzeld csak magad az én helyzetembe. Fiatal asszony vagyok, szórakozásra, társaságra van szükségem. Ha csak kissé többet gondoltál volna velom, nem buktam volna ennyire.

Szegény Szántó csak bámulta, mint lesz a vádlottból vádló, szemrehányó. Minden izében becsületes ember volt s most is hozzá illő módon akart eljárni.

Lassu, vontatott hangon kezdett beszélni:

— Jól van, legyen, a hogy akarjátok. Te szereted ezt az urat, ő is valószínűleg téged: legyetek egymáséi. Az igaz, hogy ez a dolog az én szívemnek nagyon fáj, talán rossz hirbe is hoz. De hát úgy segít a szegény ember magán, a hogy tud.

Itt már alig tudott beszélni; sirni kezdett. S a felesüklő zokogás hangjai közt olyan bánatosan, olyan lesújtottan nézegette a másik kettőt.

Végre is Tamás volt az első, ki magához tért. Bátran, reszketés nélküli hangon sorolt el mindent Szántónak. Az asszony meg, mikor Tamás egy egy jelenettel végzett, mintha mindjobban megkönnyebbült volna. A végén sirt mindakettő, csak Tamás állott ott szenvtelen arezezal. Az öreg ember szenvedése mélyen meghatotta ugyan, de az asszony hirtelen változása valami keserűségével töltötte el. Ő ugyan nem érzett iránta semmi hajlamot, de az a gondolat, hogy ime milyen mulékony a szerelem, nagyon fájta neki.

Gondolataiból egyszerre felrázta valami. A férj biztató, megbocsátáni kész mozdulatot tett s az asszony felé közeledett. Egy percz múlva egymás karjaiban voltak. Szántó könnyein keresztül boldogan nézett megtért feleségére. Azután ránéztek Tamásra. Tamás olyan idegenszerűnek, olyan égetőnek találta e tekintetet. Látta, hogy itt többé nincs mit keresnie.

Ajtónyílás hallatszott, Blanka jött be. Ő mitsem sejtett a dologból. Tamás előtte mindig valami rokonfélének tűnt fel, ki előtt titka nem lehet. Szülei szándékáról nem volt tudomása.

Most is indulattól kipirult arezezal szaladt anyjához s bevallotta, hogy bön szeret egy fiatal embert. Epen a papa irodájában dolgozik. Ismerik, derék ember, nagy jövő áll előtte. Az is szereti őt. Eddig titkolta a dolgot, de már nem tudott ellenállani a vágyának, hogy feltárhassa szívét.

Ha eddig még valami halvány maradéka a becsületérzésnek marasztotta volna Tamást, most az is elenyészett. Mikor látta, hogy amazok semmiről sem tudva, az egész világgal nem törődve, csak maguknak élnek, csak magukkal vannak elfoglalva: minden szó, minden köszönés nélkül sietett ki a szobából, Azzal, hogy bevallott mindent, feloldottnak érezte magát. Sőt hálára is kötelezte tán Szántót, mikor feleségét visszaadta neki. Csak ő rajta állott s örökre elszakíthatta volna az asszonyt.

Még az ajtót sem húzta be maga után.

A komédiának lejátszódt az ötödik felvonása. A hős nem bukott el, de a bonyodalom kimerítette erejét.

Tamás úgy állott az utcán, mint egykor régen. Csakhogy sokkal józanabb volt. A szíve ábrándokkal, kecsgetető reményekkel tele. Aztán meg olyan szabadnak érezte magát. Észre sem vette, miní sodorja magával az ár. Csak ment előre öntudatlanul, teli tudóval szíva az utca levegőjét.

Egyszerre zakatolást, esengetést, fütty-szót hall. Ott közeledik feléje megint az a tüzesszemű szörnyeteg, a mely megsemmisítéssel fenyegeti. Epen úgy, mint régen. De most nem volt szükség se hentesre, se rendőrrre. Tamás büszkén, önértetes mosolylyal vetett fittyet a villamos felé.

Azután ment, ment tova, de nem el látást keresni, hanem — a diplomájáért.

Most azt kérdezem önöktől, ki volt a legbecsületesebb a három közül: Szántó-e, vagy a felesége, vagy Tamás?

En azt hiszem, hogy az utolsó.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 58.

Bérletszünet XI.

Holnap, vasárnap, nov. 25-én két előadás:

Délután 3 órakor, félhelyárral

Kuruczfurfang.

Népszínmű 3 felvonásban.

Este 7 és fél órakor, rendes helyárral, bérletszünetben:

Aranylakodalom.

Látványos történeti színmű 8 képben.

SZEMÉLYEK:

Koltay Jenő	Odry Árpád	Krausz Soma	Sziklay M.
Katalin	Fái Flóra	Bodó	Pataki Béla
Koltay Béla	Péchy L.	Kapitány	Karacs Imre
Hlonka	Bárdos Irma	Főhadnagy	Környey B.
Emerencia	Kiss Irén	Prodán	Bartha I.
Jérutus	Pataki Béla	Szalmás	Országh B.
Mikulák	Ij. Szatmáry	Gránátos	Tanay Fr.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 13.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 13.

E rovatban az egyszeri belkiadás 10 szög 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, vastagabb betűkből minden szó 2 fillérrel több. Vidékről beküldhetők az apró hirdetések postautalvánnyal; a postautalvány szevényére az apró hirdetés szövege is feljegyezhető. A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Érmelléki

és sestakerti borok kaphatók 25 frtjával — 50 literfől feljebb — Péterfia-utca 18. sz. a.

Kiadó

1901 május 1-ére Burgondia-utca 16. szám alatt 7 szoba, fürdőszoba, hozzá tartozó mellékhelyiségek, házmesteri lakkkal, külön udvarral ellátott urilakás, új házban jóvizű kuttal. Bővebbet Berger Jenő építész irodájában Széchenyi-utca 21.

Eladó

egy hosszú, fiókos íróasztal, iroda számára. Értekezhetni Kossuth-utca 13. szám alatt, a Csokonai-papírkereskedésben.

Színházi műsor.

Hétfő, nov. 26. „C“ bérlet — Veres-haju. Népszínmű.

Kedd, nov. 27. „A“ bérlet — Balesk. Operette.

Szerda, nov. 28. „B“ bérlet — Troubadour. Nagy opera.

Csütörtök, nov. 29. „C“ bérlet — A kis lord. Péchy Aranka vendégfellépéssel.

Péntek, nov. 30. „A“ bérlet — Aranyember. Péchy Aranka vendégfellépéssel.

Szombat, decz. 1. — Fényes kiállításal, újdonságul először: New York szépe. Operette.

Vasárnap, decz. 2. — másodsor: New York szépe. Operette.

Hétfő, december 3. — harmadsor: New York szépe. Operette.

Kedd, december 4. — negyedsor: New York szépe. Operette.

Szerda, december 5. — ötödsor: New York szépe. Operette.

Csütörtök, decz. 6. — újdonságul először: Aranyasszony.

Péntek, december 7. — másodsor Aranyasszony.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

Hirdetmény.

A Hajdu-Hadház község tulajdonát képező négy üzlethelyiségül szolgáló bolt és négy hentesbódé a folyó év december 2-án délután 2 órakor a község házában meg tartandó nyilvános árverésen 3 évre haszonbérbe adatik.

Az árverési feltételek a közig. jegyzői irodában megtekinthetők.

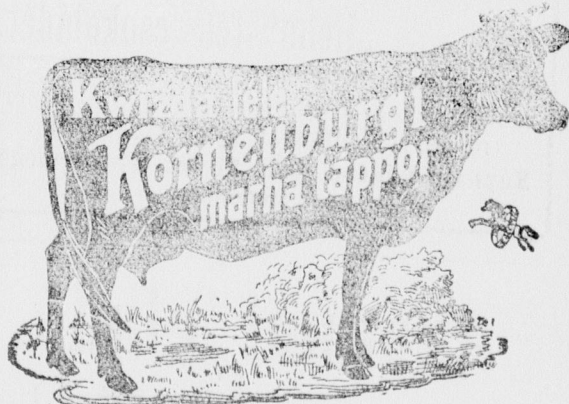
Hajdu-Hadház, 1900. nov. 23.

Bajdor János,
jegyző.

Csapó László,
főbíró.

Kwizda Ferencz János

cs. és kir. osztr.-magy., román kir. és belga fejed. udv. szál-
lító, kerületi gyógyszerész Kornenburg, Bécs mellett.
Száraz-, 19 ezüst-érem, 30 dísz- és elismerő oklevél.

Állatorv. diütkai szer lovak, marhák és juhoknak Közél 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágyhiánytól rossz emésztésnél, valamint teheneknél a tej javítása s a tejelőképeség fokozása céljából. Egy doboz 1 kor. 40 fill. fél doboz 70 fill. Valódi csak a fenti védjeggyel, és kapható minden gyógyszerertárban és droguakereskedésben.

312.

Az „ISTYÁN“ Gőzmalom-társulat

örleményeinek

ÁRJEGYZÉKE

saját raktárában.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerinti kötelezettség és engedély nélkül, készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt.

Korona értékben: 100 kiló

A. Asztali dara nagyszemű	28.60
B. " " apró szemű	27.60
0. Királyliszt	27.60
1. Lángliszt kivonat	26.20
2. Elsőrendű zsemlyeliszt	25.—
3. Zsemlyeliszt	23.60
4. Elsőrendű kenyérliszt	22.60
5. Közép kenyérliszt	21.80
6. Kenyérliszt	20.—
7. Barna kenyérliszt	17.20
8. Takarmányliszt	11.80
11. Finom korpa zsákkal	8.—
11. " " zsák nélkül	7.60
12. Durva korpa zsákkal	8.20
12. " " zsák nélkül	7.80
Csirke buza zsák nélkül	7.—

A zsákok súlytartalma, teljsúlyt tisztasulynak véve

A. B. 0-6 számig	85 kiló
7. és 8. szám	70 "
11. és 12. "	50 "

Debreczen, 1900. november 24.

Kérem!

Kisértesse meg Ön a kiválóságáról általánosan ismert

„Helm“-féle cacao

és

„Helm“-féle csokoládét,

Fabrieks-Merk.

melynek legtisztább és legolesőbb voltáért maga a hollandiai gyár kezkeskedik.

Kapható minden jobb fűszer- és csemegekereskedésben.

Azonnal eladó.

I. Ujonnan épült emeletes ház.

II. A homokkertben, mintegy 1000 □ öl szőlőföld, a rajta levő urilakkal, istálló, kocsiszin.

III. 12 nyilas kitűnő karban levő szőő; urilak, pincze, vinczelérház, istálló és minden megkivántató egyéb szükséges berendezésekkel.

Mindezen ingatlanok rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett

örök áron eladók, vagy valamely kisebb értékű ingatlannal elcserélhetők.

Értekezni lehet: Deák Ferencz-utca 14. szám alatt, földszint:

Bornyász József tulajdonossal.

A legjobb
Dessert-
és
Gyógy-
borok

a
ACHAIA
az
bortermelő
társaságtól
Patrasban.

Legkiválóbbak
a Mavrodaphne
vörös és édes,
továbbá az
Achaier
fehér, de nem édes.

Főképviselet:
G. J. Schrauth,
BÉCS, IX., Frankgasse 4. b.

DEBRECZENBEN
kapható a
Csanak József
czégnél.

RONCEGNO

a legerősebb természetes arsen és vastartalmu

ÁSVÁNYVIZ

a leghirnevesebb orvosi tekintélyek által ajánlva

anámie, clorose, bőr, ideg- és női bajoknál, mocsárláz stb.

Az ivó-kúra egész éven át használtatik.

Raktárak minden ásványvizkereskedésben és gyógyszerertárban.

A Kontinens legnagyobb szappangyára

Savonnerie Maubert

Paris — Bruxelles — Lille

17 elsőrendű kitüntetés. Alapítva 1820.

Ujdonság: LE CENDRILLON

(Hamupipőke)

az előkelő világ kedvenc szappana.

Ezen finom illatu szappan kapható Debreczenben: Tóth Béla gyógyszerertárában.

Vezérképviselő: Neumann József, Budapest, VI. ker., Lázár-utca 8. sz.

Az 1900-ik évi
párisi világkiállítás
DEBRECZENBEN.

Photoplasztikon

a városi bérházban

Simonfi-utca 6-ik számú bolthelyiségében.

Szombat, november 24-étől kezdve
december hó 1-jéig

naponta délelőtt 10 órától este 9-ig látható

az 1800-ik évi

párisi világkiállítás.

Belépti díj 40 fillér, vasárnap 20 fillér.
Deákok, katonák és gyermekek 20 fillér.

Bővebb a falragaszokon.

— 40 élethű képből álló sorozatban. —

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír

„Adria“

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményével

A párisi kiállításon
az „Arany érem“-mel
kitüntetve.

KÉSZITI:

Csász. és kir.

udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRMEŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

Kapható: Pongrácz Geza 10- és fióküzlet, Telegdi K. Lajos, Csokonai-nyomda és papirkereskedés, Szabó István, Csáthy Ferencz, Grünvald Bernát és Komáromy József uraknál.

RIZ DORÉ ABADIE

IGEN
URAIM!
A RIZ
ABADIEVALÓBAN A VILÁG LEGJOBB
CIGARETTA PAPIROSA, MERT A
MELLETT, HOGY NITJON IZE VAN
TELJES SZÁRZASAGANÁL FŐTVA NEM
FORMÖLÖDIK MEG S NEM IS DRÁGA.

LESZÁLLÍTOTT ÁRAK!

HOFF ALBERT

arany- és ezüstműves.
Városháza épület.

Ajánlja

arany és ezüst árukat

szolid kiszolgálás, valódi és finomságáért kezeskedik.

Javításokat, véséseket
jutányos árban készít.

ARANY- és EZÜST ÉKSZEREK!

Vésnöki munkák!

Megrendelések!

Karácsonyi ajándékul

különösen alkalmas, gyönyörű kivitelű

fénykép nagyításaimra

(kis kép után is)

és festett arcképeimre

felhívom figyelmét és kérem rendeléseit a késedelem elkerülése végett még idejében megtenni sziveskedjen.

Németi J.

fényképész,

müsterme Piac-utca 42. sz.

1858. év óta fennálló dusan felszerelt

BUTOR-üzletünket

Varga és Flaschner

ezég alatt megnyitottuk:

Piac-utca 44. szám alatt
(Dr. Ujfalusi-féle házban),

hol a leggyorsabbtól a legdiszesebb kivitelű berendezések a legkülönbözőbb stylekben, decoratiók a legizlesebb kivitelben jutányos árak és szolid kiszolgálás mellett beszerezhetők.

ELADÓ TÖLGYFÁK E 900 szál K

tölgyfa, nyárfa, vargafa

és jóminőségű 200 métermázsza

vágott cser eladók.

Értekezhetni III. kerület,

Honvéd-utca 62. sz. a.

Meghívás

az olcsó bevásárlási forráshoz!

Neumann Testvérek

Debreczen, a Tisza-palotában.

Tisztelettel meghívják a t. vevőközönséget az őszi idényre érkezett női-, férfi- és gyermek-czipők, ugyszintén férfi- és fiu-csizmák, valamint mindenféle

uri divatcikkek

dus raktára szives megtekintésére.

Tisztelettel

Neumann Testvérek.

Nyilvános kijelentés.

Alulírott arckép-műintézet, hogy megmenedjen művészileg és jelesen iskolázott arcképfestői elboacsátásának kellemetlenségétől és hogy ezeket tovább foglalkoztatni tudja, rövid időre és csak visszavonásig elhatározta, hogy minden haszon és nyereség elérése nélkül szállít

csak 15 koronáért egy arcképet életnagyságban

(mellkép)

gyönyörű elegáns barokk-kerettel,

melynek legesekélyebbre becsült értéke is 60 korona

Akinek tehát szándéka van saját vagy neje gyermekei, szülei, testvérei, elhalt rokonai vagy barátjai arcképét elkészíttetni, csak az illető fényképét (mindegy akárminő állásban van felvéve) kell beküldeni és 14 nap alatt megkapja az arcképet, melytől a legnagyobb mértékben el lesz ragadtatva és meglepetve.

Az arcképhez való láda saját árban számítatik fel. Megrendelések — melléklésével a fényképnek, mely az arcképpel együtt sértetlenül visszaküldetik, — utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése mellett fogadtatnak el.

A kitünő, művészi kivitelért és természetli hasonlatosságért kezességet vállalunk.

Az elismerő- és köszönő levelek száza nyilvános betekintésre kívánatra bárkinek bérmetve megküldetik.

Arckép-műintézet

„KOSMOS“

Wien, VI., Mariahilferstrasse 116. szám.

ERZSÉBET SZŐLŐTELEP.

Szőlővessző eladás.

A gróf Degenfeld József és dr. Balkányi Miklós urak tulajdonát képező „Erzsébet“ szőlőtelep kitünő minőségű fajtisza szőlővessző terméséből ez évben mintegy 500,000 darab eladó és pedig:

I. Két éves gyökeres.

Olasz rizling, kadarka, oportó, nagyburgundi és kövidinka őszi szállításra ezrenként 20 korona, 1901. tavasszal átvéve, ezrenként 22 korona.

II. Sima vessző.

Olasz rizling, kadarka, oportó, nagyburgundi, kövidinka, ezerjő és zöld szilváni őszi szállításra ezrenként 5 korona, 1901. tavasszal átvéve, ezrenként 7 korona.

III. Csemege szőlővessző.

Fehér és piros chasselas és passatutti őszi szállításra ezrenként 10 korona, 1901. tavasszal átvéve, ezrenként 12 koronáért.

Nagyban vásárlásnál 10% engedmény.

A megrendelés eszközölhető az „Erzsébet“ szőlőtelep irodájában
Debreczen, Kossuth-utca 32.

Acetylen.

Klemm és Novák Kolozsvárt

szállít oly Acetylen-készüléket, mely minden igénynek megfelel. Ezzel az összes hiányok pótolva vannak.

Következő tulajdonságokért kezesség vállalatik: **explodálási biztonság, önműködő és gazdaságos gázfejlesztés, utólérhetetlen tiszta és gyors utantöltés, szolid kivitel és egyszerű kezelés.** Saját szabadalom Európa és Amerika legnevezetesebb államaiban.

Ajánlanak továbbá Acetylen-berendezések kivitelét minden nemben és nagyságban. (Prospectusok, elismerő levelek, költségvetések ingyen és bérmentve.)

Prima Carbíd minden időben napi áron szállítatik. Ércnyomdai munkák minden faja, réz, sárgaréz, cink, alpaka stb.-ben rajz vagy modell után gyorsan és olcsón készíttetik.

A bevezetési szakmában jártas, szolid képviselő kerestetik.

Nélkülözhetlen és felülmulhatlan, hatása bizonyos.

Világraszóló ezikk kivitel az összes országokba.

CHIEF-OFFICE 48, BRIXTON-ROAD, LONDON S. W.

A legmegbízhatóbb, legjobb, az egész világon ismeretes és legkeresettebb háziszser a

A. Thierry-Balzsam.

Felülmulhatlan minden mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és minden belső betegségekknél. Külsőleg használva pedig a legeredményesebb

sebgyógyító-szer.

Valódi csak akkor, ha a minden államban bejegyzett Apáca védjegyű zöld ólomzárón a fenti ezég és e szó: **Allein echt** rajta van. — Az évi előállítási mennyiség kimutathatólag 6 millió üveg. — Postán bérmentve küldve 12 kicsi, vagy 6 nagy üveg 4 korona. Egy próba üveg a használati utasítás felsorolásával az elárúsítóknak az egész világról 1 korona 20 fillér. A szétküldés a pénz előleges beküldése ellenében történik.

A. Thierry-féle Centifolie-kenőcs

(az ugynevezett **osodakenőcs**) utólérhetlen szívó erejével és gyógyító hatásával az operációkat többnyire feleslegessé teszi. Ezzel a kenőccsel egy 14 év óta tartó gyógyíthatatlannak tartott esontszú, ujjában pedig egy 22 év óta gyógykezelt rákszerű nyílt seb lett begyógyítva. — Gyorsan gyógyít minden hülésből eredő gyuladást és sebeket. Puhító hatásával hamar eloszlatja a daganatokat és eltávolítja a képződött vadhusok minden fajtáját a sebekből. — Egy tégely ára bérmentes szállítással együtt, a pénz előleges beküldése ellenében, 1 korona 80 fillér. Az évi előállítási mennyiség bebizonyítható összege 100,000 tégely.

Mind a két gyógyszer kiválósága felől egész levéltárra való elismerő és köszönő levelek halmaza áll az egész világ minden részéből betekintésére az érdeklődőknek. — Utánzatoktól óvakodjunk és vigyázzunk, hogy a tégelybe beégetett ezég és „Apotheke zum Schutzengel des A. Thierry“ felírás olvasható legyen. Oly helyeken, hol elárúsítás ezen ezikkekből nincs, — ne vegyünk értéktelen kottyalékokat, hanem forduljunk rendeléseinkkel egyenesen

A. „Thierry“ gyárához Pregrada. Rohitschi savanyukut mellett.

Szállítója az osztrák os. és kir. állami hivatalnokok szövetkezetének.

Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.

RÓZSA LAJOS

női felöltő áruházában

↑ tulhalmozott raktár miatt ↓
nagy árleszállítás ↓

női kabátok, paletók, gallérok, leánykabátkák, szőrmeárúk,
 blousok, gyermekköpenyek, diszitett női kalapokban

meglepő olcsó, szabott árak mellett kaphatók.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsetelt eredeti doboznak 2 Korona.

Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg tünteti fel és „A Moll” felirattal ónozáttal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomosillapító bedörzsölési szer közzvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára: 1 Korona 80 fillér.

Moll-féle gyermekszappan

a legfinomabb, egészen új módszer alapján készült gyermek- és hölgyiszappan, a bőrnek racionális ápolására, gyermekek és felnőttek részére.

Ára 1 drb. 40 fillér, öt drb. 1 Kor. 80 fillér. Minden egyes ilyen gyermekszappan a Moll-féle védjeggyel van ellátva.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS:

MOLL A., gyógyszerész,

es. és kir. udvari szállító által.

BÉCS I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Főraktár Debreczenben:

Szeni-Királyi Tivadar urnál.

FENNÁLL
129
év óta.

Dr. Róthschnek V. Emil

ALAPITTATOTT
1772.
évben.

GYÓGYSZERTÁRA

DEBRECZENBEN (Czepléd-) Kossuth-utca 8. sz. a., a színház mellett

Ajánlja első kézből gyári raktárát bel- és külföldi, valamint saját készítésű

Gyógyszer-különlegességeknek:

Fogporok — pépek
 Fogcseppek — ragaszok
 Szájvizek — labdacok
 Szemvizek (Römerhaus — Lebois)
 Mellszörpök — Csukamáj olajok
 Gyermek-tápszerek
 Gyomortisztító labdacok

Bőr- és nem-
gyógyszerek
külön.

Czukorkák köhögéssől
 Gyomorerősítők — Gyógyborok, Dióessentia
 Fülfájás ellen — Sósorszeszek
 Seb- és tyukszemtapaszok
 Fagykenők — Köszvényvászor
 Hivatalos kötszerek
 Vérképző vaskészítmények

Illat és szépitőszereknek:

Aréz- és kéz-crémek
 Aréz- és hajporok
 Hajkenők és — festők
 Bajuszpedrök saját és Tiszaujlaki
 Mosdó- és szeplovizek
 Glycerin-készítmények

Legjobb!

Illatos olajok és pomádók
 Bajusz- és hajnövesztők
 Gyógy- és pipereszappanok (szeplovizappanok)
 Parfume-illatszerek
 Füstölők
 Vaselin-készítmények

Állat-gyógy- és háztartási szereknek:

Juh-, ló- és marharüh ellen
 Sertés- és aprómarhadög ellen
 Rovar-, egér- és patkányirtó szerek
 Iró- és ruhajegyző tenták
 Szobapadló-fénymáz, kitünő, szagnélküli

Legjobb!

Dió- és makk-kávé
 Egészségi mustár ételhez
 Fertőtlenítő-szerek
 Tépések, fecskendők, irrigatorok
 Oltó viaszfélek

Hasonszenvi gyógyszereknek:

Anyafestmények
 Higítások
 Dörzsölések
 Golyócskák

Homio-
pathia.

Egyes adagokban
 Berendezett szekrényekben
 Házi- vagy uti szükségletre
 Újra felszerelések és megtöltések

stb. naponta felmerülő gyógyszerészeti ujdonságoknak!

Jegyzet: Miután minden készítmények közvetlen a készítőktől, — tehát valódi minőségben tartatnak, — azok talán más előfordulható olcsóbb ajánlatokkal sem árban, sem minőségben párhuzamba nem tehető.

Vidéki megrendelések postafordultával megküldetnek.

Halmágyi Sámuel

legnagyobb

női- és gyermek-felöltők áruháza.

↑ **Megérkeztek!** ↓

az őszi és téli idényre feltűnő nagy választékban a legújabb

Kabátok, Utazóbundák, Kabát és Collier, Boak, Övök,
 Gallérok, Bakfischkabátok, Costümök, Selyem és flanel
 Paletok, Leányköpeny, Muff, Sapka, Ingbluzok, Nyakkendők stb.

feltűnő olcsó és szabott árakban lesznek eladva.